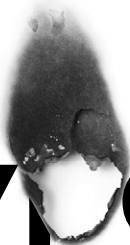

dr Claire Plumbly

wypalanie

**jak uspokoić układ nerwowy,
obniżyć stres
i uleczyć traumę**

przełożyła
Joanna Bilmin-Odrowąż

Spis treści

Nota o książce	5
Wstęp	7
Czym wypalenie różni się od stresu.	9
Dlaczego wypalenie jest tak powszechne we współczesnym świecie.	11
Czy można oficjalnie zdiagnozować wypalenie?	13
O moim podejściu	14
Czego spodziewać się po tej książce.	17

Część 1. Przetyłoczony układ nerwowy – jak tłumi twoją zdolność myślenia i cieszenia się życiem

Rozdział 1. Jak odczuwa się wypalenie	21
Czynniki wyzwalające wypalenie i jego istniejące wzorce	26
Stanowiska obarczone większym ryzykiem wypalenia	30
Diagnozy z zakresu zdrowia psychicznego i fizycznego przypominające wypalenie	33
Kiedy ludzie zwykle zdają sobie sprawę z tego, że zmagają się z wypaleniem?	39

Pięć stadiów wypalenia	41
Dlaczego ignorujemy oznaki stresu?	48
Jak dostrzec wypalenie, kiedy tkwisz w tym po same uszy	51
 Rozdział 2. W jaki sposób przewlekły stres prowadzi	
do wypalenia	55
Nerw błędny – klucz do spokoju i produktywności.	56
Toksyczny stres	67
Jak przewlekły stres powoduje reakcję na traumę	73
 Rozdział 3. Tryb czerwony: dlaczego wypalenie	
powoduje zamknięcie	86
Tryb czerwony, kiedy <i>nic</i> nam nie grozi.	87
Tryb czerwony, kiedy coś nam grozi	89
Jak wygląda tryb czerwony w wypaleniu?	91
Jak określić stan twojego układu nerwowego	96
 Rozdział 4. Jak poczuć się bezpiecznie	
Przebytyski – przeciwieństwo czynników wyzwalających	105
 Rozdział 5. Jak ukoić układ nerwowy, by wszedł	
w tryb zielony	126
Krok 1: Zauważ.	130
Krok 2: Zachęcenie układu nerwowego do wyjścia z trybu żółtego lub czerwonego	131
Krok 3: Zakotwiczenie	133
Krok 4: Znajdź ukojenie i wróć do trybu zielonego.	134
Oznaki powrotu do trybu zielonego.	146
Kiedy pogłębić metody skoncentrowane na ciele i jak to zrobić	148

Część 2. Siły, przez które zmierzamy ku wypaleniu – i co sprawia, że w nim tkwimy

Rozdział 6. Zrozumienie przeszłych doświadczeń, by dodać dwa do dwóch.	153
Jak nasze doświadczenia wpływają na napięcia wewnętrzne	154
Komunikaty, które wpływają na naszą skłonność do wypalenia	165

Rozdział 7. Presja zewnętrzna, przez którą pograżamy się w wypaleniu	173
Sześć czynników ryzyka predysponujących do wypalenia ...	174
Presja spowodowana narracją kulturową	177
W jaki sposób te narracje przyczyniają się do wypalenia	181
Traumy zbiorowe przyczyniające się do wypalenia	187

Rozdział 8. Wychodzenie z wypalenia	188
Jak rozpoznać własne napięcia wewnętrzne	189

Część 3. Przywracanie równowagi, by dojść do siebie po wypaleniu

Rozdział 9. Przywracanie równowagi	209
Jak odzyskać równowagę	217
Co może blokować dostęp do twojego współczującego ja?	219

Rozdział 10. Nauka dostrajania się do swoich emocji	220
Trzeba wiedzieć, czego słuchać	222

Rozdział 11. Narzędzia do zarządzania swoim

wewnętrznym krytykiem	236
Reagowanie na wewnętrznego krytyka w danej chwili.	238
Reagowanie na negatywne myśli	240
Wzmacnianie „mięśnia” samowspółczucia	247
A co, jeżeli masz blokadę?	250

Rozdział 12. Odbudowywanie kontaktów. 252

Kontekst	254
Łączność.	257
Wybór.	263

Część 4. Rozwój po wypaleniu

Rozdział 13. Przygotowanie gruntu. 269

Ponowna łączność z wartościami podstawowymi	271
Kroki umożliwiające życie w zgodzie z wartościami.	275
Przejdź do działania.	278

Rozdział 14. Narzędzia pomocne w odniesieniu sukcesu. 283

1. Rozpoznaj, jak u ciebie wyglądają oznaki wypalenia	284
2. Naucz się zwalniać tempo.	284
3. Naucz się wychodzić z trybu pracy	286
4. Naucz się, czym tak naprawdę jest odpoczynek	288
5. Naucz się zasypiać.	291
6. Dowiedz się, jak wyglądają granice i jak je ustalać.	293
7. Obniż wysokie standardy	299
8. Na nowo odkryj radość	302

Wnioski.	305
Przypisy	307
Podziękowania.	321
Źródła i materiały dodatkowe	323
Korzystanie z terapii	323
Pogłębienie tematów zawartych w tej książce	324